

۱ - کدام بیت به آیه لَعْمُكَ اَنْهَم لَفَى سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُون اشاره دارد؟

- ① چرخ ار چه رفیع، خاک پایت
عقل ار چه بزرگ، طفل راحت
② مه طاسکِ گردنِ سمندت
شب طرّه پرچم سیاهت
③ هم عقل دویده در رکابت
هم شرع خزیده در پناهت
④ خوردست خدا ز روی تعظیم
سوگند به روی همچو ماهت

۲ - «نقد النصوص» از آثار کیست و ازرقی هروی کدام کتاب داستان قدیم را به نظم در آورد؟

- ① عطار نیشابوری - روضه خلد
② دولتشاه سمرقندی - سیرالملوک
③ عبید زاکانی - لطایف الطوائف
④ عبدالرحمان جامی - سند باد نامه

۳ - معنای جمله «وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد» چیست؟

- ① وسیله های گوناگون برای ساختن جهان به کار برد.
② در ساختن هر چیزی از وسیله و واسطه ای استفاده کرد.
③ وسایل متعددی را برای تکمیل جهان مادی به کار برد.
④ در ساختن همه اشیا از وسایل گوناگون استفاده کرد.

۴ - کدام گزینه به مفهوم بیت زیر نزدیک تر است؟

شمع جویی و آفتاب بلند
روز بس روشن و تو در شب تار»

- ① تو با آفتاب هدایت دیگران را ارشاد می کنی در حالی که خود در تاریکی هستی.
② تو در پی شناخت و راهنمایی دیگران هستی اما خودت را هنوز نشناختی.
③ تو در پی هدایتگری گمراهان هستی حال آن که خودت راه را نمی دانی.
④ تو در پی حقایق و هدایت هستی حال آن که راهنمایی و واقعیت ها را نمی دانی.

۵ - کدام گزینه کنایه ندارد؟

- ① وگر نه که پایت همی گور جُست
② تو گفתי بدرّید دشت نبرد
③ بباشد به کام تو خون ریختن
④ چنین گفت رستم به آواز سخت

۶ - در مصراع «مرا نام باید که تن مرگ راست» شاعر چه چیزی را بر همه چیز ترجیح می دهد؟

- ① آبرو
② مرگ
③ شهرت
④ زندگی

۷ - «کوشک» یعنی:

- ① کاخ
② جشن
③ آرزو
④ ایمان

۸ - کدام تساوی نادرست است؟

- ① متحیر و شکسته دل می رفت: حیران و نگران و ناامید می رفت
② راسخ بدان مانست: درست به آن تشبیه است
③ علف نایافت و مردم روزه بدهن: ستوران و انسان ها گرسنه اند
④ دلش پیچید: حال امیر از دیدن این صحنه بد شد

۹ - در عبارت «کلمات آسمانی قرآن، با صدای گرم خواننده، همه جا طنین می افکند»، چه آرایه ای بارز است؟

- ① مجاز
② کنایه
③ حس آمیزی
④ اغراق

۱۰ - در بیت زیر، چه نشانه ای برای عشق ذکر شده است؟

آن که شد هم بی خبر هم بی اثر
از میان جمله او دارد خبر

- ① بی خبر ماندن
② بی اثر شدن
③ خبردار شدن
④ از میان جمع دور شدن

۱۱ - شاعر در بیت زیر، به چه چیزی اعتراض می کند؟

کای عالمی آشفته چند آشفتن تو
گیتی فسرد از فتنه تا کی خفتن تو

- ① تفرقه و غفلت
② آشفتن و افسردگی
③ عالم و فتنه
④ آشفتن و فتنه

۱۲ - «امیر را خاطر بر آن شد» با کدام گزینه هم معناست؟

- ① خاطر وی آزرده شد
② خود را در آن متهم گردانید
③ امیر به آن فکر افتاد
④ امیر خشمگین شد

۱۳ - مفهوم بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

هر کسی را سیرتی بنهادام هر کسی را اصطلاحی داده‌ایم

- ① در وجود هر کسی خوی و عادت‌ی قرار داده‌ام و به هر کسی شیوه‌ای آموخته‌ام تا منظر خود را بیان کند
 ② برای هر کسی سهم و بهره‌ای از وجود قرار داده‌ام و حقایقی به او آموخته‌ام
 ③ من در وجود هر کسی اسراری و حقایقی قرار داده‌ام که برایش کشف آن راهی وجود دارد
 ④ هر کسی خلق و خویی و مسائلی برای خودش دارد

۱۴ - در گروه لغات زیر چند واژه نادرست معنی شده اند؟

پوزه (گرداگرد دهان) - چمباتمه (محیط دایره) - شلنگ (مسافت بین دو قدم) - تحکم (حکومت کردن) - پستو (اتاقک پشتی) - نخراشیده (سالم) - زمخت (ناهنجار) - متولی (پیش قدم) - کراحت (ناپسند) - پف (ورم)

- ① ۵۵ ② ۴۴ ③ ۳۳ ④ ۰۰

۱۵ - در گروه لغات زیر چند واژه نادرست معنی شده اند؟

مصاحبت (هم نوع) - مراوده (درگیری) - جمودت (افسردگی) - متوالی (پی در پی) - کالبد (تن) - فرسنگ (شش کیلومتر) - آیین نوین (زرتشت) - ابدیت (خلود) - فراز (بالا)

- ① ۱۱ ② ۲۲ ③ ۳۳ ④ ۴۴

۱۶ - با توجه به عبارت «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد». کدام گزینه دارای صنعت «استعاره» است؟

- ① دایه ابر بهاری ② فراش باد صبا ③ فرش زمردین ④ مهد زمین

۱۷ - تعداد باب‌های «گلستان» چند است؟

- ① ده ② هشت ③ نه ④ هفت

۱۸ - معنی «صیانت» با توجه به جمله‌ی «جامه‌ی خود را از آسیب و صیانت واجب ببینند» چیست؟

- ① نگهداری ② رفوگری ③ پنهان‌کاری ④ دوزندگی

۱۹ - عبارت «نمایشنامه‌نویس معروف معاصر اهل آذربایجان و روان‌پزشکی که آثار زیادی را در زمینه‌ی نمایش و داستان چون «گور و گهواره»، «ترس و لرز»، «توپ»، «چوب به دست‌های ورزیل» از خود به جای گذاشت» معرف کیست؟

- ① جمال میرصادقی ② صادق هدایت ③ حمیدرضا طالقانی ④ غلامحسین ساعدی

۲۰ - در کدام بیت کلمه‌ای را می‌توان یافت که با نام یکی از کتاب‌های داستایوسکی شباهت لفظی دارد؟ (آزمایشی سنجش - ۸۵)

- ① چون کس امروز نداند که سرآرد یا نه
 ② تو پسند دل صاحب‌نظرانی ورنه
 ③ تو در آینه نظر داری و زین بی‌خبری
 ④ غافل از حال جگرسوخته‌ی خویش مباش

۲۱ - کدام نویسنده است که در آثار خود فضای سیاسی و اجتماعی ایران و محرومیت‌ها و محدودیت‌های اندیشه‌وران و مسئولیت‌خیز ارباب قلم را به نیکی و روشنی بیان می‌کند؟

- ① پرویز خرسند ② زین‌العابدین مراغه‌ای ③ کیومرث صابری ④ جلال آل‌احمد

۲۲ - معنی کدام عبارت از متن تاریخ بیهقی درست است؟

(سنجش - دی ۸۶)

- ① مرا سخت دربايست نیست: من بسیار محتاج و نیازمند نیستم.
 ② در این دو سه روزه بار داده‌اید: در این چند روز، کارها و وظایف به خوبی انجام شود.
 ③ برخاست نه تمام و بر خویشتن می‌ژکید: ایستاد، نه کامل و از شدت خشم خود را سرزنش می‌کرد.
 ④ درآعه و ردایی سخت پاکیزه (داشت): بالاپوش و روی‌پوشی زمخت ولی پاکیزه بر تن داشت.

۲۳- در کدام بیت دو نوع جناس همسان و ناهمسان به کار رفته است؟

- ۱) بارها بار به دربار تو دارند رقیبان
 ۲) شاد باش، ای موسی عمران به چابک معجزه
 ۳) بر دل مومین و جام مؤمنین
 ۴) خود را درم خرید رضای خدای کن
- من که بارت برم، ای یار چرا بار ندارم؟
 دیر زی، ای رستم دستان به شیرین داستان
 مهر و مهر دین مهیا دیده‌ام
 دامن از این خدای فروشان فروفشان

۲۴- «مرصادالعباد» نوشته کیست؟

- ۱) خواجه نصیر توسی
 ۲) خواجه عبدالله انصاری
 ۳) فخر رازی
 ۴) نجم الدین رازی

۲۵- بیت «امیدوار بود آدمی به خیر کسان / مرا به خیر تو امید نیست، شر مرسان» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) گلم ز دست به در برد روزگار مخالف
 ۲) چون بد و نیک جهان یکسر به حکم خالق است
 ۳) خار تا کی؟ لاله ای در باغ آمیدم نشان
 ۴) رأفت یاران نباشی آفت ایشان مشو
- امید هست که خرم ز پای هم به در آید
 پس به مخلوق ار خرد داری مباحش امیدوار
 زخم تا کی؟ مرهمی بر جان درد آگین من
 سیرت حق چون نباشی صورت باطل مباحش

۲۶- در میان آثار زیر نام نویسنده اثر درست معرفی شده است.

دون کیشوت (سروانتس) - جنگ و صلح (لئو تولستوی) - دیوید کاپرفیلد (چارلز دیکنز) - شوهر آهو خانم (محمود دولت آبادی) - توپ (علی محمد افغانی) - مرزبان نامه (سعدالدین وراوینی) - آی باکلاه، آی بی کلاه (غلامحسین ساعدی) - برادران کارامازوف (داستایوسکی) - نون و القلم (جلال آل احمد) - داستان دو شهر (دیوید کاپرفیلد)

- ۱) هفت
 ۲) شش
 ۳) نه
 ۴) هشت

۲۷- در کدام گزینه، معنی بعضی از واژه‌ها غلط است؟

- ۱) (شیشک: گوسفند یک ساله) (ربیع: بهار) (قدوم: آمدن)
 ۲) (صیانت: پوشش) (دوال: چرم و پوست) (فر: شکوه)
 ۳) (رواق: سایبان) (کاینه: موجود جهان) (باسق: بلند)
 ۴) (انابت: توبه) (خبط: بی‌راه رفتن) (مجمر: آتش‌دان)

۲۸- معنای واژگان در کدام گزینه نادرست آمده‌اند؟

الف) علق: خون بسیار سرخ

ب) مباحث: بخشش

ج) قبضه: یک مشت از هر چیز

د) سُفت: چانه

- ۱) الف، ج
 ۲) ج، د
 ۳) ب، د
 ۴) الف، ب

۲۹- مفهوم همهٔ ابیات با یکدیگر یکسان است، به جز:

- ۱) اشک است غمگسار دل داغ‌دیدگان
 ۲) دیده از اشک و دل از داغ و لب از آه پر است
 ۳) با اشک مگر آتش دل را بنشانیم
 ۴) چه شکوه می‌کنی از اشک تلخ خود صائب
- شبنم کند خنک جگر داغ لاله را
 عشق در هر گذری رنگ دگر می‌ریزد
 ما را نصیب از تو به جز چشم تری نیست
 تو را شراب از این خوش گوارتر ندهند

۳۰- عبارات زیر، با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«نگویم که مرا سخت دربایست نیست؛ اما چون به آن چه دارم و اندک است قانعم، وزر و وبال این چه به کار آید؟»

- ۱) خوی کبک صلح و خوی باز جنگ
 ۲) به کم از قدر خود مشو راضی
 ۳) ما در خور صید تو نباشیم ولیکن
 ۴) اگر نر طاووس باشد به باغ
- شتاب است دیو و فرشته درنگ
 بین که گنجشک می‌نگیرد باز
 گنجشک به دست است به از باز پریده
 که را می‌کشد دل به دیدار زاغ

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴

متوسط

۲ - گزینه ۴

کتاب زبان و ادبیات فارسی ۳

متوسط

۳ - گزینه ۳

وسایط: جمع وسیطه: وسیله، واسطه / مقام: جایگاه معنی مصراع: در ساختن هر چیزی از وسیله و واسطه‌ای استفاده کرد.

آسان

۴ - گزینه ۴

این را هم باید گفت که هیچ یک از گزینه‌ها مفهوم بیت موردنظر را به خوبی بیان نکرده است؛ اما به هر روی، گزینه ۴ بهتر است.

آسان

۵ - گزینه ۴

در گزینه‌ی (۱) کنایه از مرگ آمده است، گزینه‌ی (۲) کنایه از شدت یافتن جنگ و گزینه‌ی (۳) کنایه از کشتن آمده است. «آواز سخت» حسن آمیزی دارد.

متوسط

۶ - گزینه ۱

شاعر نام نیک را بر همه چیز ترجیح می‌دهد و معتقد است، بالاخره تن زمانی دچار مرگ می‌شود؛ بنابراین انسان باید به فکر نام نیک و آبروی خویش باشد.

آسان

۷ - گزینه ۱

کوشک: کاخ قصر.

آسان

۸ - گزینه ۴

دلش پیچید: بسیار اندوهگین و ناراحت شد.

متوسط

۹ - گزینه ۳

«صدای گرم» آمیختگی حس‌های شنوایی و لامسه است.

آسان

۱۰ - گزینه ۲

بی‌خبر شدن (رفتن) و بی‌اثر شدن (فانی شدن)، نشانه‌ی خبردار شدن از عشق است.

آسان

۱۱ - گزینه ۱

آشفتن: تفرقه، خفتن: غفلت.

متوسط

۱۲ - گزینه ۲

امیر را خاطر بر آن شد: امیر شک کرد؛ دچار تردید شد؛ به همان معنای «خود را در آن متهم گردانید»

آسان

۱۳ - گزینه ۱

متوسط

۱۴ - گزینه ۲

چمباتمه = حالتی از نشستن / چنبر = محیط دایره

تحکم = محکم و باخشونت

نخراشیده = بدهیکل

متولی = سرپرست

آسان

۱۵ - گزینه ۳

مصاحبت = همدم

مراوده = رفت و آمد

آیین نوین = دین اسلام

متوسط

۱۶ - گزینه ۳

فرش زمر دین استعاره از سبزه و چمن بهاری

متوسط

۱۷ - گزینه ۲

سر فصل درس اول

آسان

۱۸ - گزینه ۱

آسان

۱۹ - گزینه ۴

درس ۴ گاو

متوسط

۲۰ - گزینه ۱

ابله نام یکی از آثار داستایوسکی است.

متوسط

۲۱ - گزینه ۴

درس پنجم سال سوم

آسان

۲۲ - گزینه ۱

متوسط

۲۳ - گزینه ۱

جناس همسان:

بار ۱ - دفعه

بار ۲ - اجازه ملاقات

جناس ناهمسان اختلافی: بار، یار

آسان

۲۴ - گزینه ۴

مقدمه درس شبنم عشق

آسان

۲۵ - گزینه ۴

بیت صورت سوال و بیت گزینه ی «۴» بر این موضوع دلالت می کنند: «اگر خیر و رافتی از تو به دیگران نمی رسد، حداقل شر بلایت را نیز به کسی نرسان.»

متوسط

۲۶ - گزینه ۲

آثار نادرست

نام نویسنده

شهر آهوخانم

علی محمد افغانی

توپ

غلام حسین ساعدی

مرزبان نامه

مرزبان بن رستم

داستان دو شهر

چارلز دیکنز

متوسط

۲۷ - گزینه ۲

واژه‌ی صیانت: نگهداری و نادرست معنی شده است.

آسان

۲۸ - گزینه ۳

ب: مباحثات: فخر کردن و نازیدن / د: سفت: کتف، دوش، شانه

آسان

۲۹ - گزینه ۲

در ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» اشک ریختن و گریستن، مایه تسکین دل و آرامش آدمی دانسته شده است اما در بیت گزینه «۲» شاعر به غمناکی عشق و پریشانی و اندوهگینی عاشق اشاره کرده است.

متوسط

۳۰ - گزینه ۲

در گزینه ۲، چنانکه دکتر جلال‌الدین کزازی گفتند، سخن بر سر این است که چیزی بخواه که همپایه توست و به آنچه شایسته تو نیست و با ارج تو نمی سازد، خوشنود نباش. یعنی هم مفهوم مقابل اصل پرسش را می‌رساند و هم مفهوم معادل را. می‌گوید به چیزی که کمتر از ارزش توست قانع مباش همچنان که باز (شاهین)، گنجشک نمی‌گیرد و آن را کم خود می‌داند. (نهاد جمله پایانی، باز است).

از گزینه ۳ نیز مفهوم قناعت را می‌توان دریافت لیک به هر روی و رای طرح این پرسش بی‌اشکال نیست.

متوسط

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۴	۶ - ۱	۱۱ - ۱	۱۶ - ۳	۲۱ - ۴	۲۶ - ۲
۲ - ۴	۷ - ۱	۱۲ - ۲	۱۷ - ۲	۲۲ - ۱	۲۷ - ۲
۳ - ۳	۸ - ۴	۱۳ - ۱	۱۸ - ۱	۲۳ - ۱	۲۸ - ۳
۴ - ۴	۹ - ۳	۱۴ - ۲	۱۹ - ۴	۲۴ - ۴	۲۹ - ۲
۵ - ۴	۱۰ - ۲	۱۵ - ۳	۲۰ - ۱	۲۵ - ۴	۳۰ - ۲